

Mezi výzkumníkem a účastníkem: nároky na metody a techniky sociologického výzkumu.

Abstrakt

Disertační práce se věnuje designu metod a technik výzkumu, které zprostředkovávají vztah mezi výzkumníkem a účastníkem výzkumu (např. rozhovory, dotazníková šetření atp.). Jejím hlavním cílem je uceleně nahlédnout výzkumnou praxi a posoudit ji řadou kritérií a myšlenkových testů. Práce diskutuje 24 nároků, které může výzkumník na tyto metody klást. Text vychází z revize umírněného neopozitivistického přístupu, specificky pak z Carnapova rozdělení vědeckého a běžného poznání. To je v představeném pojetí výzkumu jako dosahování vysvětlení rozšířeno o koncepty konceptuálních prostorů a sociálních reprezentací, v nichž jsou nároky na metody ukotveny. Role pojetí výzkumu jako způsobu dosahování vysvětlení klade důraz na (1.) identifikaci teoretických východisek vědeckého modelu, včetně jeho metodologických předpokladů, a na straně druhé na samotný (2.) přístup ke zkoumání běžného poznání jako sociální reprezentace a ne pouhého postoje. (3.) Je zde zdůrazněna role pevných bodů, které umožňují překlad mezi běžným a vědeckým poznáním. V textu je pozornost soustředěna na postup konstruování výzkumného designu ve všech jeho fázích a na teoretická a konceptuální východiska a klade důraz na specifické aspekty spolupráce s účastníky výzkumu.